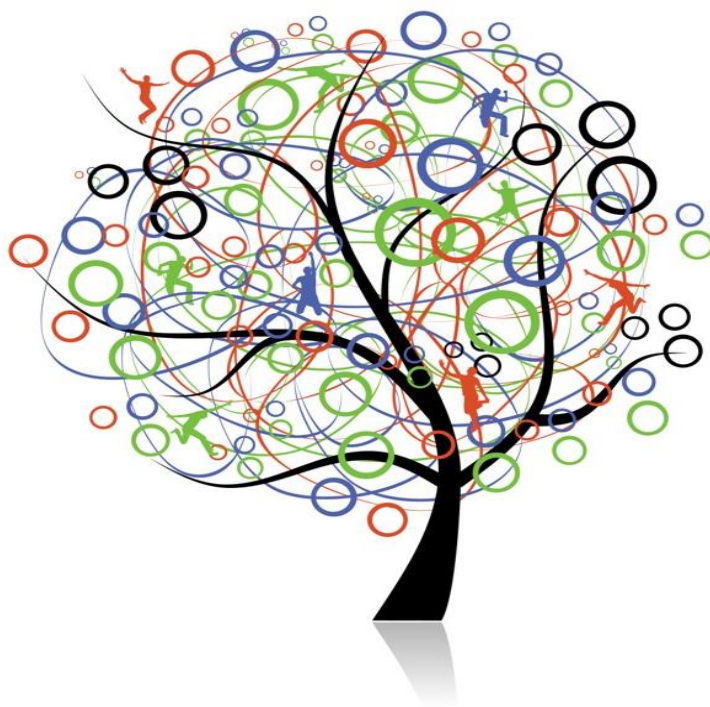

PARTNERSKAPET – TILL STÖD FÖR KUNSKAPSSTYRNING INOM SOCIALTJÄNSTEN

Verksamhetsberättelse för 2019

1 Innehåll

Partnerskapet – till stöd för kunskapsstyrning inom socialtjänsten	1
1 Innehåll	2
2 Verksamhetsberättelse 2019	4
Styrgruppen består av följande personer:	4
3 Sammanfattning	5
Pågående piloter	5
Pågående prioriterade samverkansområden	6
Avslutade piloter	6
4 Om Partnerskapet	7
Bakgrund	7
Vision	8
Parterna	9
5 Mål 2019	10
Måluppfyllelse	10
Dialog – för att identifiera och prioritera behov	12
Piloter och prioriterade samverkansområden i Partnerskapet	12
7 Piloter	13
Pilot förebyggande arbete inom missbruk och försörjningsstöd	13
Implementering av kunskapsstöd för spelberoende	14
Nationell tillämpning av yrkesresan (gemensam introduktion och kompetensutveckling för medarbetare och chefer)	15
Kommunalt finansierad hälso- och sjukvård	18
8 Prioriterade samverkansområden	20
Individbaserad systematisk uppföljning	20
9 Piloter som avslutats	23
Välfärdsteknik	23
Illustrera socialtjänstens kunskapsstyrning	23
Forskningsfrågor i socialtjänsten	23
10 Vad har vi lärt oss?	25

Uppföljning	25
11 Inriktning och planering 2020	29
Möten 2020	29
Prioriterade samverkansområden 2020	29
Fortsatt arbete i piloter	29

2 Verksamhetsberättelse 2019

Styrgruppen för Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning i socialtjänst avger härmed följande berättelse över Partnerskapets verksamhet under perioden 1 januari 2019-31 december 2019.

Styrgruppen består av följande personer:

Representant för det nationella nätverket för regionala samverkans- och stödstrukturer, RSS:

- Monika Agnedal, verksamhetschef, regionalt stöd, Socialtjänst och vård, Södermanland

Representanter för Socialstyrelsen:

- Jenny Rehnman, avdelningschef, Avdelningen för Kunskapsstyrning för socialtjänsten
- Sara Hellblom Gustafsson, enhetschef, Avdelningen för Kunskapsstyrning för socialtjänsten, Enheten för kunskapstillämpning

Representanter från Sveriges kommuner och regioner, SKR:

- Fredrik Lennartsson, avdelningschef, Avdelningen för vård och omsorg
- Mari Forslund, sektionschef, Avdelningen för vård och omsorg, Sektionen för kvalitet och uppföljning
- Sofia Tullberg, biträdande sektionschef, Avdelningen för vård och omsorg, Sektionen för kvalitet och uppföljning

Styrgruppen fastställer verksamhetsberättelsen genom beslut på ordinarie styrgruppsmöte.

3 Sammanfattning

Under 2019 har målet varit att i samverkan initiera och driva utvecklingsarbete på områden som parterna prioriterat.

Målen är huvudsakligen uppfyllda.

Arbetet har skett i tre parallella spår:

- 1) Dialogmöten: Tre möten med parterna (RSS, Sos och SKR) där fokus varit: i) intern förankring hos de respektive parterna, ii) kunskapsseminarium för att sprida de stöd som tagits fram inom ramen för det prioriterade samverkansområdet individbaserad systematisk uppföljning samt iii) årsmötet.
- 2) Piloter: Arbeta i så kallade piloter där vi undersöker möjligheter att lösa de behov/problem som identifierats och tagits emot i Partnerskapet. Piloter arbetar med gapanalyser, förstudier och/eller test i liten skala. Ett processtöd har tagits fram för detta arbete.
- 3) Prioriterade samverkansområden: Arbeta i gemensamma utvecklingsprojekt som prioriterats av parterna

Pågående piloter

Implementering av kunskapsstöd för spelberoende

Samverkan mellan RSS, Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten i syfte att utveckla arbetet med spelberoende i Hallands län genom att implementera nationellt framtagna kunskapsstöd och rekommendationer samt att testa en modell för implementering av dessa.

Förebyggande arbete i socialtjänsten

Samverkan mellan RSS, Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, och SKR för att identifiera verksamt förebyggande arbete.

Nationell tillämpning yrkesresan

En förstudie i samverkan mellan SKR, RSS och Socialstyrelsen i syfte att undersöka förutsättningar för gemensam introduktion och kompetensutveckling för medarbetare och chefer inom myndighetsutövning inom socialtjänsten.

Kommunalt bedriven/finansierad hälso- och sjukvård

Samverkan mellan Socialstyrelsen, RSS och SKR i syfte att utveckla de områden som identifierats genom en gemensam gapanalys.

Pågående prioriterade samverkansområden

Systematisk uppföljning

Samverkan mellan Socialstyrelsen, RSS och SKR i syfte att stärka den regionala nivåns kapacitet och förmåga att stötta lokala verksamheter med systematisk uppföljning.

Avslutade piloter

Forskningsfrågor i socialtjänsten

Samverkan mellan Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE), Statens beredning för medicinsk och social utredning (SBU) och RSS i syfte att identifiera forskningsfrågor för socialtjänsten.

Välfärdsteknologi

Samverkan mellan Myndigheten för delaktighet (MFD), E-hälsomyndigheten (EHM), Socialstyrelsen, RSS samt SKR i syfte att utveckla ett bättre anpassat stöd för implementering av välfärdsteknik i kommunerna.

Illustrera socialtjänstens kunskapsstyrning

Samverkan mellan SKR, RSS och Socialstyrelsen i syfte att gemensamt beskriva och illustrera kunskapsstyrningssystemet för socialtjänsten.

Kommunalt finansierad/bedriven hälso- och sjukvård

Samverkan mellan Socialstyrelsen, RSS och SKR i syfte att utveckla stödet till den kommunala hälso- och sjukvården.

4 Om Partnerskapet

Bakgrund

Enligt regeringens och SKR:s överenskommelse för år 2016 skulle SKR, Socialstyrelsen och de regionala samverkans- och stödstrukturerna i samverkan med andra centrala aktörer ta fram en modell för att säkerställa långsiktig samverkan mellan olika aktörer på olika samhällsnivåer. Aktörerna har olika ansvar med samma mål att bidra till kunskapsutveckling av stöd för en evidensbaserad praktik i socialtjänsten. Gemensamt föreslog parterna ett arbete i form av ett Partnerskap. "Partnerskapet för samverkan mellan nationell nivå och de regionala samverkans- och stödstrukturerna till stöd för kunskapsutveckling i socialtjänsten och närliggande hälso- och sjukvård". Under 2019 fattade styrgruppen beslut om att förtydliga Partnerskapets inriktning mot socialtjänsten – "Partnerskapet för stöd till kunskapsstyrning inom socialtjänsten".

I planen för överenskommelsen listades följande uppgifter för Partnerskapet:

- 1) Samråda om socialtjänstens behov av kunskapsutveckling utifrån de dialoger som skett mellan Rådet för styrning med kunskap och Huvudmannagruppen samt i Nationella samverkansgruppen för kunskapsstyrning i socialtjänsten (NSK-S).
- 2) Utifrån ovanstående skapa en samlad bild av behovet av kunskapsutveckling.
- 3) Tydliggöra vilken befintlig kunskap som finns att förmedla från nationell nivå utifrån ovanstående behov.
- 4) Analysera och diskutera hur olika delar av den önskade kunskapsutvecklingen (gapet mellan den kunskap som finns och används och önskat läge) hanteras bäst: lokalt, regionalt eller nationellt och av vilken nationell aktör.
- 5) Initiera och genomföra gemensamma utvecklingsarbeten i olika former.
- 6) Vara en mottagare för lovande exempel på lokal kunskapsutveckling.
- 7) Kommunicera Partnerskapets arbete och resultatet av detsamma.
- 8) Genomföra uppföljning av Partnerskapets aktiviteter och resultat av dem.

Ytterligare en punkt har tillkommit på initiativ från styrgruppen under 2018:

- 9) Att samverka med Regionernas System för Kunskapsstyrning för hälso- och sjukvård.

Partnerskapet arbetar på flera olika sätt för att lösa dessa uppgifter, var för sig och tillsammans. Utifrån uppgifterna ovan arbetar vi på följande sätt: Vi samråder om behov genom att föreslå och diskutera nya områden för piloter där vi tillsätter arbetsgrupper (punkt 1). I piloten arbetar man sedan med att skapa en samlad bild av behovet (punkt 2) genom att göra en gedigen problemanalys samt att därefter göra en gapanalys (punkt 3) för att identifiera vilken kunskap som redan finns i relation till behovet. Den strategiska gruppen som leder arbetet i piloten stämmer sedan av med alla parter på ett dialogmöte där man föreslår och diskuterar hur arbetet bör bedrivas framåt (punkt 4). Om samverkan framåt bedöms som fortsatt viktigt för att lösa problemet initieras ett gemensamt utvecklingsarbete som ett prioriterat samverkansområde (punkt 5).

Det finns också möjlighet att som part i Partnerskapet föreslå att undersöka förutsättningar för nationell spridning av ett lokalt framtaget arbetssätt eller en metod (punkt 6). Även i detta fall tillsätts en strategisk grupp i form av en pilot för att undersöka behovet av detta samt förutsättningar. Vid behov tillsätter den strategiska gruppen en eller flera operativa grupper för att genomföra aktiviteter.

Arbetet i piloter under 2019 som beskrivs senare illustrerar olika sätt att närma sig dessa uppgifter där vi prövar att arbeta och efter hand analyserar vilka processer som är framgångsrika.

Kunskapsguiden är den främsta kommunikationskanalen för att sprida resultatet av Partnerskapets aktiviteter (punkt 7). Där finns också information om Partnerskapet och kontaktuppgifter till alla parter.

Under 2019 har kansliet genomfört en uppföljning av arbetet genom en enkät till representanter för parterna i Partnerskapet och haft en dialog i Partnerskapet om resultatet (punkt 8).

Under 2020 kommer vi att utveckla samverkan med Regionernas System för Kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård för de områden där det är relevant samt genom gemensamma kanslimöten (punkt 9).

Vision

Genom ökad samverkan, dialog och samordning av initiativ bidrar Partnerskapet till behovsanpassad kunskapsutveckling och bättre stöd för implementering så att bästa tillgängliga kunskap kommer till nytta i socialtjänstens verksamheter.

Parterna

De parter som ingår i Partnerskapet är de Regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS), Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt Socialstyrelsen (Sos). För Partnerskapets aktiviteter och dialoger samordnar varje RSS sitt läns kommuner, SKR samordnar flera nätverk med experter i sakfrågor på nationell nivå och Sos samordnar de andra myndigheterna i Rådet för styrning med kunskap.

5 Mål 2019

- 1) Att vi har säkerställt en långsiktig samverkan mellan relevanta aktörer som inom ramen för sina olika uppdrag delar ansvaret att bidra till kunskapsutveckling för en evidensbaserad praktik i socialtjänsten.
- 2) Att vi har former för gemensamma arbetssätt för samverkan på övergripande nivå och i Piloter.
- 3) Att utveckla och bedriva arbete i Piloter och Prioriterade samverkansområden.

Måluppfyllelse

Mål 1:

I december 2019 fanns 22 undertecknade styr och ledningsdokument.

Följande har undertecknat:

- Kommunal utveckling Region Jönköpings län
- Regionalt stöd socialtjänst och vård, Sörmland
- Region Västerbotten, enheten för näringsliv och samhällsbyggnad
- Enheten för hälsa och välfärd Region Dalarna
- Östergötlands Kommuner
- Fyrbodals kommunalförbund
- Skaraborgs kommunalförbund
- Göteborgsregionens kommunalförbund GR
- Region Jämtland/Härjedalen
- Socialtjänstens samverkans- och stödstruktur Kommunförbundet Västernorrland
- Boråsregionen
- Skånes kommunalförbund
- Sveriges kommuner och regioneravdelningen för vård och omsorg
- Socialstyrelsen avdelningen Kunskapsstyrning för socialtjänsten
- Region Kronoberg
- Region Värmland
- Region Örebro län
- Norrbottens kommuner
- Region Gotland
- Regionförbundet i Kalmar län
- Region Västmanland

- Stockholms regionala samverkans- och stödstrukturer
- Region Gävleborg
- Region Uppsala

Följande har meddelat att de avser att underteckna och deltar i Partnerskapet aktiviteter:

- Region Halland

Följande län har inte svarat om de avser att underteckna och deltar inte heller i Partnerskapets aktiviteter:

- Region Blekinge

Mål 2:

Partnerskapet har en gemensam vision och en förvaltningsplan genom det styr- och ledningsdokument som undertecknas för att befästa deltagandet i Partnerskapet. Partnerskapet arbetar både med strategiska och operativa grupper i piloter i prioriterade samverkansområden. Det finns ett processtöd för arbete i piloter som tagits fram i samverkan mellan parterna. Fysiska möten är forum för dialog mellan parterna.

Uppföljningen har visat att representanterna är nöjda med befintliga arbetsformer i Partnerskapet.

Mål 3:

Målet är uppnått. Partnerskapet har tagit omhand förslag till piloter, prövat att i samverkan utveckla en gemensam problembild och förslag till lösningar inom olika områden samt utvecklat nya stöd i ett prioriterat samverkansområde. Detta arbete beskrivs närmare i kommande avsnitt.

6 Arbetssätt

Dialog – för att identifiera och prioritera behov

I planen som togs fram för arbetet med Partnerskapet (Samverkansmodell för långsiktig kunskapsutveckling), samt i styr- och ledningsdokumentet för Partnerskapet föreslås att Partnerskapets parter ska träffas tre gånger per år och att ett av dessa möten ska vara ett årsmöte.

Inför varje dialogmöte finns möjlighet att ge förslag på nya områden där man identifierat behov av samverkan inom Partnerskapet. Alla parter kan lyfta in nya frågor. Mötena består av representanter för alla tre parter. Under 2019 har följande möten genomförts: 21/2, 8/5 samt 17/10, som också var årsmötet.

Piloter och prioriterade samverkansområden i Partnerskapet

Pilot:

En pilot i partnerskapet är till för att pröva ett arbetssätt, utveckla ett koncept eller på annat sätt försöka lösa ett problem som parterna har uppmärksammat.

I syfte att nå så hög transparens som möjligt i arbetet med piloterna bör följande frågor besvaras:

- Vad är problemet/behovet?
- Vem har definierat det?
- Hur ska det lösas/testas?
- Vilka behöver vara med?
- Varför är samverkan viktigt i just denna fråga?

En pilot kan t.ex. vara en förstudie, en gapanalys eller ett test i liten skala för att pröva giltighet och relevans.

Prioriterat samverkansområde:

När en pilot visar att det finns ett fortsatt behov av samverkan och det finns förslag på aktiviteter där nyttan med samverkan kan påvisas blir det ett prioriterat samverkansområde. Det betyder att aktiviteterna går från liten till stor skala och partnerskapet kommer att prioritera området långsiktigt och följa arbetet under partnerskapsdialoger.

7 Piloter

Under 2019 har arbete i Piloter bedrivits inom ramen för följande områden:

- Det förebyggande arbetet inom socialtjänsten
- Hälso- och sjukvård som finansieras och bedrivs av kommuner
- Implementering av kunskapsstöd för spelberoende

Nedan följer de samordnande parternas i de strategiska gruppernas egna sammanfattningar av arbetet.

Pilot förebyggande arbete inom missbruk och försörjningsstöd

Bakgrund/problembeskrivning:

Socialtjänstens chefer i Stockholm har uppmärksammat behovet av att ha bättre kunskap om verksamma arbetssätt i förebyggande arbete. Socialtjänsten idag bedrivs i stor omfattning som myndighetsutövning vilket också avspeglas i de kunskapsstöd som finns.

Syfte:

Av delbetänkandet "Ju förr desto bättre (SoU 2018:32) framgår att "en socialtjänst som förhindrar eller motverkar sociala problem och social utestängning innebär något mer än att socialtjänsten erbjuder enstaka förebyggande insatser. I stället handlar det om att utveckla ett nytt arbetssätt och om att integrera ett förebyggande perspektiv.

Syftet med piloten Förebyggande arbete är att underlätta en rättssäker, jämlik och jämställd socialtjänst där resurser flyttas från nuvarande fokus på specialiserade insatser till förebyggande arbete.

Mål:

Målet med piloten är att beslutsfattare inom socialtjänsten ska få stöd i att utveckla verksamheten från specialiserade insatser till mer förebyggande arbete. Piloten ska mynna ut i en rapport som beskriver vilka förebyggande arbetssätt/metoder inom försörjningsstöd respektive missbruk som är verksamma/verkar vara verksamma och vilka man bör fasa ut.

I den strategiska gruppen ingår:

- SKR
- Socialstyrelsen
- Folkhälsomyndigheten
- Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU)
- FoU Södertörn
- Göteborgsregionen
- Stockholms läns RSS
- Region Örebro län
- Stockholms stad

I den operativa gruppen ingår:

- Göteborgsregionen
- Region Örebro län
- Stockholms stad

Genomförda aktiviteter 2019:

- Formering av strategisk grupp och operativ grupp
- Framtagande av metod i samråd med SBU och FoU Södertörn
- Minipilot genomförd i en stadsdelsförvaltning i Stockholms stad och med en brukarorganisation.
- Justering av metod utifrån erfarenheter från minipiloten
- Förankring av metod och genomförande med socialchefer/avdelningschefer i Göteborgsregionen och Stockholms stad. Förankring med region Örebro län.
- Avstämning med Partnerskapet i samband med årsmöte
- Framtagande av förfrågningsunderlag för upphandling av forskare/doktorand.

Implementering av kunskapsstöd för spelberoende

BAKGRUND/PROBLEMBESKRIVNING:

Initiativet till piloten kommer från Folkhälsomyndigheten och från verksamheter i missbruksvården som ser ett behov av ett länsgemensamt arbete med implementering av kunskapsstödet för stöd till personer med spelmissbruk/beroende om pengar.

Syfte:

Syftet med piloten är att pröva en modell för att på ett strukturerat sätt implementera Socialstyrelsens kunskapsstöd om stöd och behandling vid spelmissbruk i kommuner och hälso och sjukvård (i detta fall Halland).

Mål:

Att kunna erbjuda en jämlik vård i länet för personer med spelmissbruk/beroende om pengar oavsett boendekommun.

Att identifiera hinder och framgångsfaktorer för implementering.

I den strategiska gruppen ingår:

- Verksamhetschefer socialtjänst
- Hälso och sjukvård (taktisk grupp Mitt i Livet)
- Socialstyrelsen
- Folkhälsomyndigheten

I den operativa gruppen ingår:

- Socialtjänst
- Psykiatri
- Skuldrådgivare
- Länsstyrelsen
- Spelberoendes förening

Genomförda aktiviteter 2019:

- Kartläggning av vad som erbjuds/vilka behov som finns hos olika huvudmän i Halland.
- Arbete med att strukturera behov som Halland har.

Nationell tillämpning av yrkesresan (gemensam introduktion och kompetensutveckling för medarbetare och chefer)

Bakgrund/problembeskrivning:

Yrkesresan är ett webbaserat program för introduktion och kompetensutveckling för personal inom socialtjänstens myndighetsutövning för barn och unga.

Programmet har tagits fram av kommunalförbundet Göteborgsregionen (GR) på

uppdrag av cheferna för individ- och familjeomsorgen i regionen. Yrkesresan lanserades 2017 och finansierades av de 13 medlemskommunerna i GR. Under 2018 och 2019 har ytterligare kommuner i Boråsregionen och Skaraborg anslutit till kompetensutvecklingsprogrammet, sammanlagt är det idag 36 kommuner som använder Yrkesresan.

Ju fler kommuner utanför dessa regioner som tagit del av information om Yrkesresan har intresset väckts om den inte kunde utvidgas för en nationell tillämpning samt att fler nationella Yrkesresor skulle kunna tas fram med andra inriktningar inom socialtjänstens myndighetsutövning. SKR har under 2019, på Socialchefsnätverkets uppdrag, genomfört två olika utredningar. Den första kartlade hur innehåll och pedagogisk modell av befintlig yrkesresa tagits fram och utformats, den andra har utrett möjligheten att skapa en nationell digital teknisk plattform samt hur en organisation för hur kompetensutvecklingen i landets kommuner skulle kunna utformas.

Syfte:

Fokus för höstens utredning har varit att ta fram förslag till både en nationell teknisk plattform för digital förvaltning av Yrkesresan och en modell(er) för organisation av förvaltning/utveckling/kvalitetssäkring av de innehållsliga delarna samt belysa de juridiska och ekonomiska förutsättningarna för att skapa nationella Yrkesresor.

Mål:

- Att befintlig Yrkesresa för barn och unga görs tillgänglig för alla kommuner
- Att ta fram en generisk modell för organisering (teknisk plattform, förvaltning, utveckling, kvalitetssäkring, affärsmodell, avtal mm) som möjliggör att Yrkesresor med andra inriktningar inom socialtjänsten kan utvecklas.

I styrgruppen ingår:

- Åsa Furén Thulin(SKR)
- Mari Forslund(SKR)
- Annika Öquist (SoS)
- Malin Lindén Olsson (Socialchefsnätverket)

- Lena Holmlund (Göteborgsregion)
- Ingmar Ångman (RSS-nätverket)

I arbetsgruppen ingår:

- Solveig Freby (Socialstyrelsen)
- Pani Hormatipour (SKR)
- Anneli Jäderland (SKR)
- Adjungerad Cristina Dahlberg (GR)

Genomförda aktiviteter 2019:

En förstudie genomfördes under våren 2019 med en projektledare finansierad av SKR i samarbete med Socialstyrelsen, de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS) och GR. Syftet med förstudien var att undersöka möjligheterna till en nationell tillämpning av Yrkesresan. Utredningen resulterade i ett skriftligt arbetsmaterial, presenterat för styrgruppen/projektgruppen i augusti/september 2019. Förstudien fokuserade på de innehållsliga delarna i själva Yrkesresan och har belyst metoden och pedagogiken i paketering och förmedling av innehåll och form för kompetensutvecklingen. Den lyfte därefter ett antal frågor som behövde fortsatt belysas för att den nuvarande Yrkesresan skulle kunna realiseras för nationellt användande och att nya nationella Yrkesresor inom andra kompetensområden ska kunna tas fram.

SKR har fortsatt finansierat utredningsarbetet under hösten 2019. Pga. att SKRs egna juridiska resurser f.n. har varit begränsade har AffärsConcept Stockholm AB (ett av SKR:s Kommentus ABs dotterbolag) engagerats för att ta fram kompletterande juridiska underlag rörande kommunallagens och konkurrenslagstiftningens bestämmelser för en eventuell avtalssamverkan mellan kommuner och Regionala Samverkans och Stödstrukturer.

Resultatet av höstens arbete pekar på att den befintliga Yrkesresan kan användas av alla kommuner. Det krävs en lämplig digital plattform för att härbärgera kompetensmaterialet. Under utredningstiden har kontakter tagit med Kommentus AB vilka ställt sig positiva till att ansvara för den tekniska förvaltningen av Yrkesresan. Bolaget har för andra delar inom SKR upphandlat en s.k. lärplattform, ambitionen är att Yrkesresan ska kunna integreras i den. Vidare föreslås att de Regionala Samverkans och Stödstrukturer (RSS) som finns i varje län utgör organisation för kompetensutvecklingen och arrangerar/samordnar utbildningarna för kommunerna i sina län samt att några RSS, förutom GR, tar fram och förvaltar

några nya Yrkesresor med annan inriktning. Viss nationell samordning kommer att krävas, SKR föreslås ansvara för den.

Kommunerna föreslås att, inom ramen för ordinarie kompetensutveckling för yrkesgrupperna, finansiera teknisk plattform, nationell samordning samt förvaltning/utveckling av befintlig och nya Yrkesresor till RSS. SKR föreslås samordna all finansiering till Kommentus AB och berörda RSS. Den modellen bedöms vara mest korrekt utifrån regelverken för avtalssamverkan och konkurrensbestämmelserna.

Socialchefsnätverket, NSKs-nätverket, RSS-nätverket samt Partnerskapet har under senhösten fått information om förslag till organisation mm. Alla nätverken har ställt sig positiva till förslagen. Under vintern kommer de tre nätverken att informera och förankra hos resterande kommuner i länen fram till mars 2020 för mer definitivt ställningstagande.

Kommunalt finansierad hälso- och sjukvård

Bakgrund/problembeskrivning:

Kommunerna svarar för hälso- och sjukvård för många av de sköraste patienterna. Det gäller främst äldre och multisjuka och personer med stora funktionsnedsättningar. Många av dessa patienter har komplexa hälsoproblem. Flertalet patienter får vården i sitt ordinarie boende.

Socialstyrelsen har tagit fram en åtgärdsplan tillsammans med företrädare för RSS i piloten för kommunalt finansierad hälso- och sjukvård. Under 2019 har genomförandet av planen påbörjats men det kommer att behöva pågå under flera år framöver.

Mål:

Den prioriterade samverkansgruppen ska stödja samverkan mellan RSS, SKR och Socialstyrelsen så att det nationella stödet till kommunalt finansierad hälso- och sjukvård utgår från behov och förutsättningar i verksamheterna, främjar en effektiv resursanvändning och en god vård för patienterna i kommunalt finansierad hälso- och sjukvård.

I strategisk grupp ingår:

- RSS/Region Kronoberg
- RSS/Region Jämtland Härjedalen

- RSS/Fyrbodals kommunalförbund
- RSS/Kommunal utveckling Jönköpings län
- RSS/Kommunförbundet Skåne
- Sveriges kommuner och regioner
- Socialstyrelsen

I operativ grupp/grupper ingår:

Än så länge har vi ingen operativ grupp men det kan bli aktuellt att utse nu när vi ska igång med arbetet tillsammans med EU-KOM konsulterna.

Genomförda aktiviteter 2019:

Under 2019 har arbetet varit inriktat på att samverka om genomförandet av Socialstyrelsens åtgärdsplan och SKR:s aktiviteter inom området kommunalt finansierad hälso- och sjukvård.

Utvecklingsområde 4 i åtgärdsplanen innebär att med stöd av EU Kommissionens "Structural Reform Support Service" utveckla mål och nyckeltal för kommunalt finansierad hälso- och sjukvård. Medlemmar i pilogruppen har deltagit i arbetet tillsammans med EU Kommissionen för att förbereda upphandling av de konsulter som kommer att ge stöd till Sverige. Konsultupphandlingen avslutades i slutet av november 2019 och ett första möte med konsulterna genomfördes före jul.

8 Prioriterade samverkansområden

Nedan följer de samordnande parternas, i den strategiska gruppens, egna sammanfattning av arbetet.

Individbaserad systematisk uppföljning

Bakgrund/problembeskrivning:

- Fokus på evidensbaserad praktik i socialtjänst har tydliggjort behovet av ökad lokal kunskapsutveckling
- Många aktörer efterlyser stöd till systematisk uppföljning i syfte att utveckla lokal kunskap
- Socialstyrelsen och SKL hade redan före Partnerskapet inlett goda samarbeten kring systematisk uppföljning
- Stöd för systematisk uppföljning från såväl nationell till regional nivå, som från regional till lokal nivå, behöver utvecklas och förstärkas.

Syfte med samverkan i Partnerskapet:

Syftet är att utveckla utformningen av det nationella stödet, för att stärka den regionala nivåns förmåga att stödja den lokala nivåns kapacitet, att med systematiskt uppföljning utveckla sin verksamhet. Detta behöver göras i dialog med den regionala nivån, som kan fånga upp behov och förankra med den lokala nivån så att stöden kommer till nytta.

Mål:

- Fler av de regionala stödfunktionerna kan stödja kommuner som vill bedriva lokal systematisk uppföljning för att få kunskapsunderlag för verksamhetsutveckling
- Bättre lokal och regional kompetens/resurser kring uppföljning
- Ökad kompetens kring uppföljning kan bidra till bättre upphandling och utformning av verksamhetssystem som stödjer och underlättar uppföljning
- Nationell nivå kan lättare finna pågående arbete med systematisk uppföljning och följa upp vissa sådana för ökad nationell kunskap

I den strategiska gruppen ingår:

- Sirpa Virtanen, chef för socialtjänstens samverkans- och stödstrukturer, Kommunförbundet Västernorrland
- Annika Nordström, verksamhetschef Hälsa och social välfärd, Region Västerbotten
- Emelie Printz, strategisk samordnare Social välfärd, Region Gävleborg (till sommaren)
- Hanna Ogestad, kvalitetschef, Region Gotland (från november)
- Jenny Nybom, forskare, Socialstyrelsen
- Mia Ledwith, samordnare, SKL

I den operativa gruppen ingår:

- Daniel Örnberg, utvecklingsledare, Region Västerbotten
- Jessica Eriksson, utbildningsledare och VFU-samordnare, Kommunförbundet Västernorrland
- Eva-Britt Lönnback-Yilma, Socialstyrelsen
- Jenny Nybom, Socialstyrelsen
- Ulrika Hallensjö, handläggare, SKL
- Astrid Salter, administratör, SKL
- Mia Ledwith, samordnare, SKL

Nätverket för regionalt stöd till uppföljning och analys som SKL samordnar, har fungerat som referensgrupp för de SU-stöd som utvecklats inom ramen för Partnerskapet. Nätverket har bidragit stort, framför allt i arbetet med att ta fram presentationsmaterialet om individbaserad systematisk uppföljning.

Genomförda aktiviteter 2019:

Under 2019 har arbetsgruppen fortsatt arbetet med att utveckla olika stöd för att underlätta för regionala aktörer att stötta kommunerna i att bedriva individbaserad systematisk uppföljning. Partnerskapets dialogmöte den 8 maj hade tema SU, och då presenterades de fyra stöd som utvecklats inom det prioriterade samverkansområdet:

- Ett presentationsmaterial i ppt om individbaserad systematisk uppföljning
- Ett utbildningspaket för att underlätta regionala SU-utbildningar
- Lokala, konkreta exempel på systematisk uppföljning från IFO, funktionshinderområdet och äldreomsorg
- Ett informationsblad om juridiska förutsättningar för SU

I samband med dialogmötet i Partnerskapet i maj lanserades också tre av stöden på Kunskapsguiden under flikarna EBP och systematisk uppföljning. Samtliga stöd som utvecklats inom ramen för det prioriterade samverkansområdet SU i Partnerskapet finns på Kunskapsguiden (i den gröna rutan Stöd för systematisk uppföljning högt upp till höger):

Länk till kunskapsguiden

Det prioriterade samverkansområdet SU i Partnerskapet arrangerade ett seminarium på Socialchefsdagarna i Umeå den 25 september. Medverkade gjorde även kommunrepresentanter som arbetat med systematisk uppföljning och använt resultatet för att utveckla sin verksamhet. I samband med seminariet publicerades också ppt-presentationer för de tre exemplen på SU som tagits fram i Partnerskapet, liksom ett PM för ett av exemplen. PM för de övriga två exemplen planeras publiceras innan årsskiftet 2019/2020.

Syftet med seminariet var att inspirera fler kommuner och verksamheter att arbeta med individbaserad systematisk uppföljning genom att ge konkreta exempel på uppföljningsarbete och berätta om de samordnade stöd för uppföljning som finns från nationell och regional nivå. Seminariet var välbesökt med 119 anmälda deltagare och fick mycket positiv respons från åhörarna.

Under hösten har vi fortsatt att efterlysa fler konkreta exempel på lokal systematisk uppföljning från olika verksamheter och några förslag på nya exempel har kommit in. Vi har också börjat fundera över hur arbetet med stöd till SU i Partnerskapet kan följas upp, t.ex. hur de olika stöd som utvecklats har tagits emot och använts.

9 Piloter som avslutats

Välfärdsteknik

Implementeringen av digital teknik i kommunerna går framåt samtidigt som många kommuner efterfrågar ett ökat stöd och information från nationell nivå. Det finns flera myndigheter som arbetar med frågor gällande välfärdsteknik och det finns även flera kunskapsunderlag framtagna inom området.

Partnerskapet startade en pilot för att möjliggöra en bättre anpassning av de kunskapsstöd om digital teknik som ska tas fram och de som redan finns inom området samt för att bidra till en bättre spridning av dessa. Målet var att bidra med ett anpassat stöd som ökar kommunernas möjlighet att implementera digital teknik i sina verksamheter.

Under 2019 har Partnerskapet beslutat att avsluta Piloten. Anledningen är att arbetsgruppen som skapades inte i tillräckligt hög utsträckning haft möjlighet att arbeta med frågan i Piloten. Dessutom finns många andra samverkanenärer där välfärdsteknik står på agendan.

Välfärdsteknik är ett område där det pågår väldigt mycket samtidigt och på olika håll vilket kräver mycket av en arbetsgrupp som bedriver sitt arbete genom samverkan. Partnerskapet konstaterar att det finns ett fortsatt behov av ett bättre anpassat stöd till kommunerna när det gäller välfärdsteknik men om en sådan Pilot ska bedrivas inom ramen för Partnerskapet behöver den bättre förankras i respektive organisations verksamhet för att skapa möjlighet för delaktighet och framåtrörelse.

Illustrera socialtjänstens kunskapsstyrning

Projektet startades som ett samverkansprojekt inom ramen för Partnerskapet. Parterna i Partnerskapet gjorde sedan bedömningen att uppdraget att illustrera socialtjänstens kunskapsstyrning istället borde genomföras av SKR inom det ordinarie arbetet då det var resurskrävande att arbeta gemensamt. SKR har nu avslutat arbetet och kommer att presentera resultatet på Partnerskapets möte under 2020. Piloten avslutades 2018.

Forskningsfrågor i socialtjänsten

Den vetenskapliga kunskapsbasen behöver stärkas i socialtjänsten. Forskningsrådet Forte har regeringens uppdrag att driva ett 10-årigt forskningsprogram om

välfärdsforskning. Forte har i samverkan med SBU och RSS inom ramen för Partnerskapet testat en modell för att identifiera och prioritera forskningsbehov. Resultatet ligger till grund för den forskningsagenda som styr utlysningarna av forskningsmedel under de kommande åren. Piloten avslutades 2018.

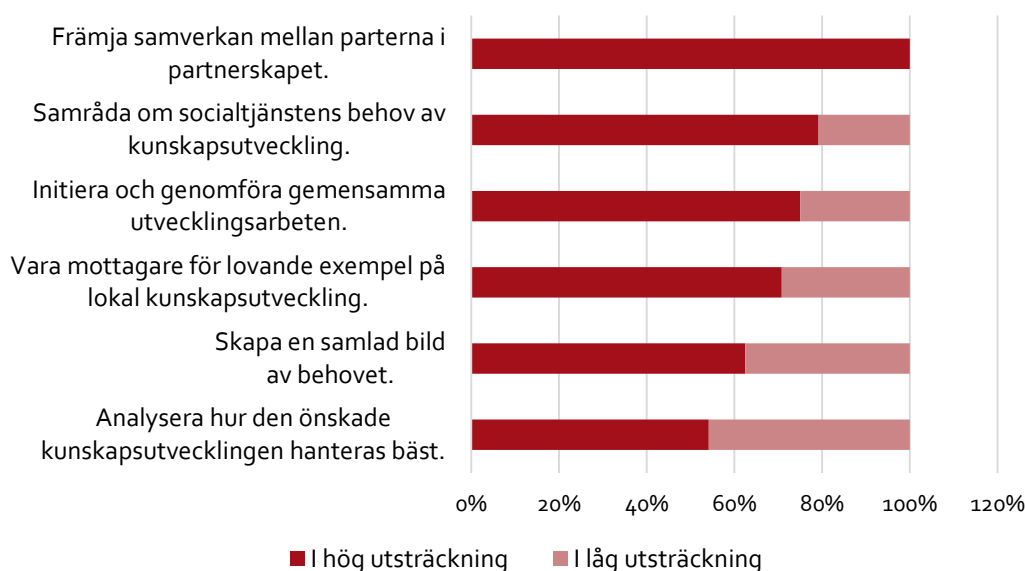
10 Vad har vi lärt oss?

Uppföljning

Partnerskapets arbete har följts upp under 2019 genom en enkät. Enkäten skickade ut till representerade parter i Partnerskapet och hade 57% svarsfrekvens.

För att stämma av i vilken mån de uppgifter som formulerades för Partnerskapet i planen fortfarande är relevanta ställdes frågan "I vilken utsträckning tycker du att dessa uppgifter är aktuella idag?".

I vilken utsträckning tycker du att dessa uppgifter är aktuella idag?

I stort sett är uppgifterna fortfarande relevanta för Partnerskapets representanter. Uppgiften med att främja samverkan mellan parterna fungerar mycket gott. Utvecklingsområden är att skapa en samlad bild av behovet och analysera hur utvecklingsarbetet ska bedrivas.

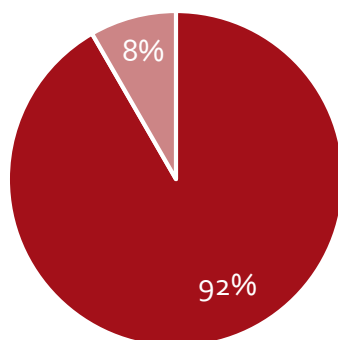
Förslag från representanterna på hur arbetet kan utvecklas var att:

- Identifiera gemensamma framtida behov – fånga kommunernas behov genom samarbete med NSK-s
- Sprida goda resultat
- Samverka för att utveckla ett system för kunskapsstyrning

- Kunskapsseminarier
- Underlätta för nya att komma in genom struktur och metoder i Partnerskapet
- Tydliggöra mandat och roller för de som deltar på mötena
- Kommunikation: lättillgängliga och –förståeliga PPT om Partnerskapet, resan, piloter och resultat
- Vara mottagare av forskning och goda regionala exempel

Dialogmötena utgör basen för att identifiera, prioritera och följa upp arbetet i piloterna och de prioriterade samverkansområdena. Därför ställdes frågan om hur upplägg och innehåll på dialogmötena uppfattades. Resultatet visar att vi har hittat en form som fungerar.

Tycker du att upplägg och innehåll på dialogmöten stödjer syftet med partnerskapet?

■ Ja ■ Nej

En viktig del av Partnerskapets arbete under 2019 har varit att fokusera på den interna förankringen i respektive parts hemorganisation. Därför ställdes frågor om arbetssätt i hemorganisationerna.

Finns det arbetssätt i din organisation för att

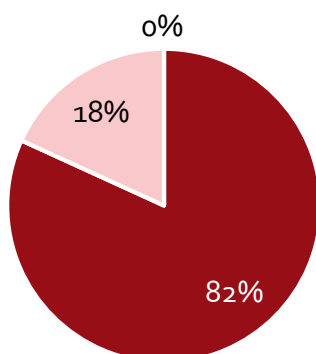
Område	Ja i stort sett	Ja till viss del	Nej
Arbeta övergripande med att stärka samverkan genom ex. att delta i Partnerskapets möten	69 %	31 %	0 %
Avsätta resurser för arbetet i Piloter	23 %	46 %	31 %
För att förankra Partnerskapets arbete	23 %	62 %	15 %
För att identifiera behov som kan lyftas i Partnerskapet	23 %	62 %	15 %

Hos de allra flesta representanter finns intern förankring för att delta i Partnerskapets övergripande arbete. Däremot brister kapaciteten i vissa hemorganisationer för att delta i det operativa arbetet med piloter och prioriterade samverkansområden.

Arbetet i piloter och prioriterade samverkansområden bygger på delaktighet och samverkan. Frågor om detta besvarades enligt nedan. Resultatet visar att delaktigheten fungerar mycket gott. Majoriteten av de svarande uppfattar sig till stor del delaktiga i arbetet. En mindre del uppfattar sig till delaktiga till viss del. Ingen har uppgett sig inte vara delaktiga.

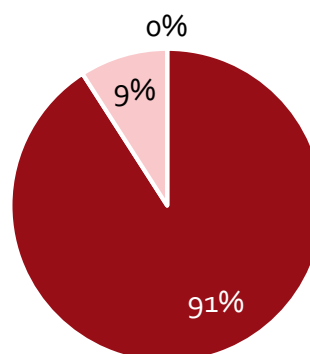
Om att arbeta i piloter

Jag känner mig delaktig i arbetet

■ Ja, i stort sett ■ Ja, till viss del
■ Nej, inte alls

Mitt perspektiv har beaktats

■ Ja, i stort sett ■ Ja, till viss del
■ Nej, inte alls

Reflektioner

- Arbetsformerna har utvecklats under tid och formen för dialog har varit framgångsrik. Kansliet har utvecklat ett processtöd tillsammans med strategiska pilotgrupper utifrån de erfarenheter som vi fått av arbetet hittills. En förhoppning är att processtödet ska bidra att vi gemensamt har ett utforskande förhållningssätt för att se på problem och behov. Med detta som grund är förhoppningen arbetet i piloterna är nytänkande och resulterar i nytt agerande och ny förståelse och lärande i en specifik frågeställning. Samverkan i Partnerskapet är därmed mer än enbart ett informationsutbyte, utan innebär gemensam handling.
- Vårt arbete med att vara inkluderande med flera aktörer har varit framgångsrikt. Att leda processer med många aktörer kräver tålamod och fortsatt uppföljning och fokus på riktningen. Kontinuerliga samtal om vad vi vill uppnå är viktigt.
- Uppföljningen har gett Partnerskapet en bra bild av vad som behöver utvecklas framöver för att underlätta delaktigheten, bland annat kan kommunikationen förbättras, både på projektarbetsplatsen och i övrigt.
- Viktigt framöver blir att följa upp resultatet av piloter och prioriterade samverkansområden och att sprida resultat för lärande.

11 Inriktning och planering 2020

Möten 2020

Parterna i Partnerskapet kommer att träffas två gånger för dialogmöte och årsmöte under 2020.

- 21-22/4
- 15-16/9 (Årsmöte 16/9)

Partnerskapet kommer att avsätta en dag för ett kunskapsseminarium och att möjliggöra en fördjupad dialog om det prioriterade samverkansområdet kommunalt finansierad och bedriven hälso- och sjukvård. Regionernas system för kunskapsstyrning kommer att bjudas in till detta tillfälle. Datum är ännu inte bestämt.

Prioriterade samverkansområden 2020

Systematisk uppföljning:

Parterna i Partnerskapet bedömer att arbetet med detta område bör fortsätta och fokus 2020 kommer att ligga på att kommunicera stöden som tagits fram och att stödja användningen av dem. Vi kommer bland annat att sprida stöden på en utvecklingskonferens som anordnas av SKR. Kansliet för Partnerskapet har också initierat en uppföljning av områdets aktiviteter och resultat.

Kommunalt finansierad och bedriven hälso- och sjukvård:

Parterna i Partnerskapet bedömer att området behöver fortsatt samordnas och utvecklas. Arbetet är också nära kopplat till reformen om Nära vård som kommer att påverka kommunerna i hög utsträckning. Under 2020 och framåt kommer vi att fokusera på att stödja framtagandet av de stöd som föreslagits i den plan som tagits fram samt att Partnerskapet kommer bland annat att arrangera ett kunskapsseminarium.

Fortsatt arbete i piloter

Nationell tillämpning av Yrkesresan:

Introduktion och kompetensutveckling är ett fortsatt viktigt utvecklingsområde inom socialtjänsten. Arbetet med förstudien för ett eventuellt genomförande av nationella yrkesresor fortsätter under 2020.

Spelmissbruk:

Fortsatt arbetet för att utforska framgångsfaktorer och hinder vid implementering av nya arbetssätt i Partnerskapet under 2020.

Förebyggande arbete i socialtjänsten:

En omställning till förebyggande arbetet är både önskvärt och nödvändigt. Kunskapsbasen för en sådan omställning behöver utvecklas. Partnerskapet utgör en viktig aktör. För att detta område ska utvecklas krävs samverkan mellan många partner. Partnerskapet fortsätter arbeta med detta område under 2020